

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій
імені С.З. Гжицького
Відділ заочного навчання Центру перепідготовки та підвищення кваліфікації
Кафедра геодезії і геоінформатики

Кваліфікаційна (дипломна) робота
освітнього ступеня «Бакалавр»
на тему: **«ВІДВЕДЕННЯ ЗЕМЕЛЬ ДЛЯ ВСТАНОВЛЕННЯ МЕЖ
ПРИСАДИБНОЇ ДІЛЯНКИ В МЕЖАХ С. ДЕНИСІВ
ТЕРНОПІЛЬСЬКОГО РАЙОНУ ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОБЛАСТІ»**

Спеціальність 193 «Геодезія та землеустрій»

Виконав: ст. гр. ЗВ-42зсп
Микулинець Г. І.
Науковий керівник: д.т.н., професор
Куліковська О. Є.

Львів 2025

УДК 332.3

Відведення земель для встановлення меж присадибної ділянки в межах с. Денисів Тернопільського району Тернопільської області. Микулинець Г. І. Кваліфікаційна робота. Кафедра геодезії і геоінформатики. Львів, Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького, 2025 р.

41 с. текстової частини, 6 таблиць, 4 рисунки, 21 джерело бібліографічного списку.

У кваліфікаційній роботі описано методику відведення земель для встановлення меж присадибної ділянки, особливості права власності на земельні ділянки на підставі безкоштовної передачі із земель державної та комунальної власності, методику розроблення технічної документації із землеустрою щодо встановлення (відновлення) меж земельної ділянки в натурі (на місцевості), наведено інформацію про об'єкт дослідження, відомості державного земельного кадастру, можливості отримання інформації з державного земельного кадастру, представлено геодезичні роботи при відведенні присадибної ділянки, використано відомості Державного картографо-геодезичного фонду, описано процедуру виконання топографо-геодезичних робіт, обґрунтовано проектне рішення.

ЗМІСТ

ВСТУП	6
1. ВІДВЕДЕННЯ ЗЕМЕЛЬ ДЛЯ ВСТАНОВЛЕННЯ МЕЖ ПРИСАДИБНОЇ ДІЛЯНКИ	7
1.1. Право власності на земельні ділянки на підставі безкоштовної передачі із земель державної та комунальної власності	7
1.2. Методика розроблення технічної документації із землеустрою щодо встановлення (відновлення) меж земельної ділянки в натурі (на місцевості)	9
1.3. Методичні засади реєстрації права власності на присадибну ділянку	16
2. ВІДОМОСТІ ПРО ПРИСАДИБНУ ДІЛЯНКУ	13
2.1. Інформація про об'єкт дослідження	13
2.2. Відомості Державного земельного кадастру	15
2.3. Можливості отримання інформації з Державного земельного кадастру	17
3. ГЕОДЕЗИЧНІ РОБОТИ ПРИ ВІДВЕДЕННІ ПРИСАДИБНОЇ ДІЛЯНКИ	21
3.1. Використані відомості Державного картографо-геодезичного фонду	21
3.2. Опис процедури виконання топографо-геодезичних робіт	22
3.3. Проектне рішення	25
4. ОХОРОНА ПРАЦІ ТА ЗАХИСТ НАСЕЛЕННЯ У НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЯХ	32
5. ОХОРОНА НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА	35
ВИСНОВКИ	39
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	40

ВСТУП

Рациональне використання та охорона земель є одним із пріоритетних завдань державної політики України у сфері земельних відносин. У процесі децентралізації та реформування земельних відносин значна увага була приділена впорядкуванню земель на місцевому рівні, зокрема встановленню та закріпленню меж земельних ділянок, що перебувають у приватній власності громадян. Однією з найбільш поширених форм землекористування в сільській місцевості є присадибні земельні ділянки. Встановлення меж присадибної ділянки є обов'язковою передумовою для оформлення права власності на землю, її державної реєстрації, а також подальшого раціонального використання. У свою чергу, процедура відведення земельної ділянки передбачає проведення комплексу заходів із землепорядкування, включаючи геодезичні роботи, складання проєктної документації, погодження з відповідними органами та реєстрацію в Державному земельному кадастрі.

Актуальність даної теми зумовлена необхідністю впорядкування земельних відносин на території сільських громад, забезпечення прав громадян на землю, а також формування прозорого та ефективного земельного ринку. На прикладі села Денисів Тернопільського району Тернопільської області у дипломній роботі розглядаються практичні аспекти процесу відведення земельної ділянки, аналізуються нормативно-правові засади, методика проведення робіт, а також висвітлюються особливості реалізації цього процесу в умовах сучасного законодавства України.

Метою кваліфікаційної роботи є дослідження та практична реалізація процесу відведення земельної ділянки для встановлення меж присадибної території, виявлення можливих проблем та надання рекомендацій щодо оптимізації процедури на прикладі конкретної земельної ділянки площею 0,1037 га для будівництва і обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд.

1. ВІДВЕДЕННЯ ЗЕМЕЛЬ ДЛЯ ВСТАНОВЛЕННЯ МЕЖ ПРИСАДИБНОЇ ДІЛЯНКИ

1.1. Право власності на земельні ділянки на підставі безкоштовної передачі із земель державної та комунальної власності

Відповідно до статті 14 Конституції України [8], земля визначається основою багатства нації, що підлягає особливому захисту з боку держави. Право власності на землю надійно забезпечене. Це право реалізується громадянами, юридичними особами та державою, виключно згідно з приписами закону.

Громадяни України, згідно з Земельним кодексом України, отримують право власності на земельні ділянки через безоплатну передачу із земель, які перебувають у державній або комунальній власності – приватизацію. Належить дотримуватися чинного українського законодавства, яке визначає, що іноземці та особи без громадянства не мають права на приватизацію землі. Конституція та чинне законодавство України гарантують право громадян на приватизацію земельної ділянки.

Приватизація розуміється, як процес переходу (відчуження) об'єкта права державної або комунальної власності у приватну власність.

Безоплатна передача земельних ділянок у власність громадян здійснюється, зокрема, у таких випадках:

- 1) приватизації земельних ділянок, які знаходяться у користуванні громадян;
- 2) наявності на земельній ділянці будинку, господарських споруд, право власності на які зареєстровано у відповідності до закону;
- 3) отримання земельних ділянок із земель державної та комунальної власності у рамках норм безоплатної приватизації, визначених Земельним кодексом України.

Згідно із Земельним кодексом України, громадяни мають право на безоплатне отримання земельних ділянок із земель державної чи комунальної власності у наступних розмірах для [3]:

1) ведення фермерського господарства – у розмірі земельної частки (паю), визначеному для членів сільськогосподарських підприємств, що розміщені на території сільської, селищної, міської ради, де знаходиться фермерське господарство. Якщо на території сільської, селищної, міської ради розташовано декілька сільськогосподарських підприємств, то розмір земельної частки (паю) визначається, як середній по цих підприємствах. У випадку відсутності сільськогосподарських підприємств на території відповідної ради, розмір земельної частки (паю) визначається як середній по району;

2) ведення особистого селянського господарства – не більше 2,0 гектара;

3) ведення садівництва – не більше 0,12 гектара;

4) будівництва та обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд (присадибна ділянка) у селах – не більше 0,25 гектара, у селищах – не більше 0,15 гектара, у містах – не більше 0,10 гектара;

5) індивідуального дачного будівництва – не більше 0,10 гектара;

6) будівництва індивідуальних гаражів – не більше 0,01 гектара.

Земельні ділянки, які надаються громадянину безоплатно для ведення особистого селянського господарства, можуть бути змінені у разі отримання в натурі (на місцевості) земельної частки (паю). Розмір земельної ділянки, що передається безоплатно у власність громадянину у зв'язку з набуттям ним права власності на житловий будинок, не може бути меншим, ніж максимальний розмір земельної ділянки відповідного цільового призначення (за винятком випадків, коли розмір земельної ділянки, на якій розташований будинок, є меншим).

Надання земельних ділянок безоплатно у власність громадян в межах норм, встановлених Земельним кодексом України, здійснюється лише один раз по кожному виду використання. Тобто, кожен громадянин України має право

безкоштовно приватизувати шість ділянок землі різного цільового призначення – один раз для кожного виду використання.

В межах визначених державою норм, вартість приватизації земельної ділянки є безкоштовною [21].

1.2. Методика розроблення технічної документації із землеустрою щодо встановлення (відновлення) меж земельної ділянки в натурі (на місцевості)

Щоб оформити право власності на землю спочатку слід зібрати певний пакет документів. Громадянин, котрий бажає приватизувати ділянку землі в рамках безоплатної приватизації, що перебуває у його володінні, зокрема, земельну ділянку, на якій розміщено житловий будинок, господарські будівлі, споруди, що належать йому на праві власності, звертається з клопотанням до відповідного органу виконавчої влади, або місцевого самоврядування, який передає земельні ділянки державної чи комунальної власності у приватну власність.

До цього клопотання додається технічна документація із землеустрою, розроблена відповідно до Закону України «Про землеустрій», стосовно встановлення (відновлення) меж земельної ділянки на місцевості, що замовляється громадянином без отримання дозволу на її розробку [19].

Отже, відповідно до Закону України «Про землеустрій», встановлення (відновлення) меж земельної ділянки на місцевості проводиться відповідно до інформації Державного земельного кадастру, матеріалів Державного фонду документації із землеустрою та оцінки земель, а також матеріалів топографо-геодезичних робіт.

Технічна документація із землеустрою стосовно встановлення (відновлення) меж земельної ділянки на місцевості розробляється за рішенням власника земельної ділянки або землекористувача. Крім того, подається рішення органу виконавчої влади чи місцевого самоврядування про надання ділянки в

користування, а також, якщо на ділянці розташовані будівлі чи споруди, документи, котрі підтверджують права власності на них.

Якщо протягом місяця з дня реєстрації клопотання відповідний орган виконавчої влади чи місцевого самоврядування, який має повноваження передавати земельні ділянки державної чи комунальної власності у власність, не надав дозволу на розробку проєкту землеустрою щодо відведення ділянки у власність особі, яка володіє правом власності на об'єкт нерухомості (житловий будинок, будівлю, споруду), розміщений на такій земельній ділянці, або мотивовану відмову у його наданні, то особа, зацікавлена у безкоштовному отриманні ділянки із земель державної чи комунальної власності, має право протягом місяця після завершення зазначеного терміну замовити розробку проєкту землеустрою щодо відведення ділянки без отримання дозволу, про що письмово повідомляє відповідний орган виконавчої влади чи місцевого самоврядування. До цього письмового повідомлення додається договір на виконання робіт із землеустрою щодо відведення земельної ділянки [21].

1.3. Методичні засади реєстрації права власності на присадибну ділянку

Згідно Земельного кодексу України [3], громадяни, які бажають безоплатно отримати у власність земельну ділянку з земель державної чи комунальної власності для таких цілей, як фермерське господарство, особисте селянське господарство, садівництво, будівництво та обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд (присадибна ділянка), індивідуальне дачне будівництво, а також будівництво індивідуальних гаражів у межах безоплатної приватизації, повинні подати клопотання до відповідного органу виконавчої влади або місцевого самоврядування. Ці органи, згідно з повноваженнями, визначеними у Земельному кодексі України, здійснюють передачу земельних ділянок у власність. У клопотанні необхідно вказати цільове призначення земельної ділянки та її орієнтовні розміри.

До клопотання додаються наступні документи:

1) графічні матеріали, що містять бажане місце знаходження земельної ділянки (наприклад, викопіювання з кадастрової карти). Щодо викопіювання з Публічної кадастрової карти України, то варто звернути увагу, що графічні матеріали (викопіювання), роздруковані з Публічної кадастрової карти України, інформація в якій сформована належним суб'єктом, є допустимим доказом, що дозволяє ідентифікувати бажану земельну ділянку на місцевості, з прив'язкою до населеного пункту. Отже, інформацію про вільні ділянки можна отримати кількома способами: перший – самостійно (переглянути генеральний план міста або скористатись Публічною кадастровою картою України, Google Maps тощо); другий – звернутися з відповідним запитом до місцевого управління з питань містобудування та архітектури місцевої держадміністрації, або до територіального органу Державної служби України з питань геодезії, картографії та кадастру;

2) якщо ділянка підлягає вилученню з користування інших осіб, необхідне погодження землекористувача;

3) у випадку отримання ділянки для фермерського господарства, необхідно надати документи, що підтверджують досвід роботи в сільському господарстві, або наявність відповідної освіти.

Земельний кодекс України визначає, що відповідний орган розглядає клопотання протягом місяця та приймає рішення про надання дозволу на розробку проєкту землеустрою або надає мотивовану відмову. Відмова можлива лише у випадку не відповідності місця розташування об'єкта вимогам законодавства, генеральним планам населених пунктів та іншої містобудівної документації [3].

Після отримання дозволу громадянин звертається до землевпорядної організації для замовлення розробки землевпорядної документації. Відповідно до Закону України «Про землеустрій» [19], замовниками документації можуть бути органи влади, місцевого самоврядування, землевласники та землекористувачі. Розробниками документації можуть бути юридичні особи, що

мають відповідне технічне та технологічне забезпечення та у складі яких працює не менше двох сертифікованих інженерів-землевпорядників, або фізичні особи – підприємці, сертифіковані інженери-землевпорядники. Безпосереднім виконавцем робіт може бути лише особа, що має сертифікат інженера-землевпорядника. У разі відсутності сертифіката, проєкт буде визнано не дійсним. Перелік суб'єктів господарювання, що надають послуги, міститься в Державному реєстрі сертифікованих інженерів-землевпорядників, або у територіальному органі Держгеокадастру.

Таким чином, проєкт землеустрою розробляється за замовленням громадян суб'єктами господарювання, згідно із законом, у строки, що визначаються угодою сторін. Оплата договірна, тому ключовим є договір з землевпорядною організацією, що містить вартість робіт та терміни. Термін виконання робіт, згідно з законодавством, не може перевищувати 6 місяців.

Для затвердження проєкту землеустрою, особа звертається до розпорядника землями. Отримавши проєкт землеустрою, відповідний орган протягом двох тижнів приймає рішення про його затвердження та передачу ділянки у власність.

Останнім кроком є державна реєстрація права власності в Державному реєстрі речових прав на нерухоме майно. Для цього необхідно подати відповідну заяву та документи до Центру надання адміністративних послуг. Необхідні для цього документи:

- 1) паспорт та реєстраційний номер облікової картки платника податків.
- 2) рішення органу місцевого самоврядування про затвердження документації та передачу ділянки.
- 3) витяг з Державного земельного кадастру про земельну ділянку.
- 4) підтвердження оплати державного мита за реєстрацію права власності.

Термін розгляду – до 5 робочих днів. На підтвердження реєстрації видається витяг з Державного реєстру речових прав на нерухоме майно [21].

2. ВІДОМОСТІ ПРО ПРИСАДИБНУ ДІЛЯНКУ

2.1. Інформація про об'єкт дослідження

Земельна ділянка площею 0,1037 га має наступні характеристики:

- місце розташування – с. Денисів, Купчинецька територіальна громада Тернопільського району Тернопільської області;
- категорія земель за основним цільовим призначенням – землі житлової і громадської забудови;
- цільове призначення – у відповідності до Класифікатора видів цільового призначення земель (КВЦПЗ) - 02.01 для будівництва і обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд (присадибна ділянка);
- склад угідь згідно з класифікацією видів земельних угідь (КВЗУ) – малоповерхова забудова (007.01).

Межі земельної ділянки визначені безпосереднім обстеженням на місцевості та погоджені з суміжниками землевласниками та землекористувачами, що відображено у відомості про встановлені межеві знаки. Межі земельної ділянки проходять по суходолу.

Законодавчою та нормативною базою для виконання робіт є Земельний кодекс України [3]; Закон України «Про землеустрій» [19]; Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо дерегуляції господарської діяльності з проведення робіт із землеустрою та земле-оціночних робіт [13]; Закон України «Про оренду землі»; Інструкції про встановлення (відновлення) меж земельної ділянки в натурі (на місцевості) та їх закріпленням межевими знаками [5]; Інструкція з топографічного знімання у масштабах 1:5000, 1:2000, 1:1000 та 1:500 [4], Порядок складання та затвердження індексних кадастрових карт (планів) і кадастрових планів, земельних ділянок, вимог до їх оформлення; Закон України «Про державний земельний кадастр» [15], Порядок ведення Державного земельного кадастру [17]; Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо визначення складу, змісту та

порядку погодження документації із землеустрою» [14]; Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення системи управління та дерегуляції у сфері земельних відносин».

Державні стандарти, норми та правила у землевпорядній галузі визначають сукупність якісних і кількісних характеристик та параметрів, котрі регулюють створення й виконання землевпорядної документації з врахуванням екологічних, економічних, соціальних, природних та кліматичних, а також інших факторів.

Технічна документація відповідає вимогам Закону України «Про землеустрій» та іншим нормативно-правовим актам.

При складанні технічної документації були використані дані Публічної кадастрової карти України (рис. 2.1), а саме інформація про кадастровий поділ, координати поворотних точок суміжних земельних ділянок, інформація з інших допоміжних шарів.

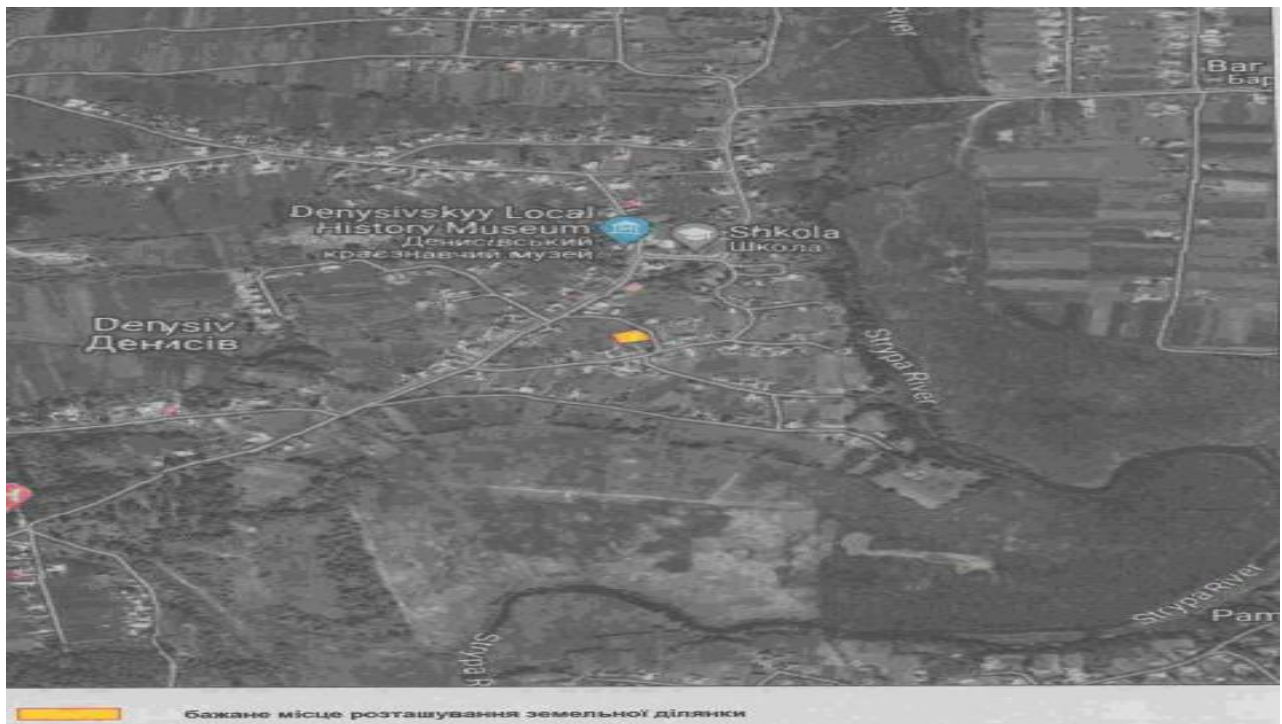

Рисунок 2.1. – Викопіювання з планово-картографічних матеріалів (Публічної кадастрової карти) щодо бажаного місця розташування земельної ділянки площею 0,1037 га в межах с. Денисів Купчинецької територіальної громади Тернопільського району Тернопільської області для будівництва і обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд.

2.2. Відомості Державного земельного кадастру

У чинному законодавстві визначено формати, в яких відомості з ДЗК надаються державними кадастровими реєстраторами:

1. Витяги з Державного земельного кадастру про його об'єкт.
2. Довідки, що містять узагальнену інформацію про землі (території), відповідно до форми, встановленої Порядком про ведення ДЗК.
3. Викопіювання з картографічної основи ДЗК, кадастрової карти (плану).
4. Копії документів, створених під час ведення ДЗК.

Важливо зазначити, що надання інформації з ДЗК в рамках, передбачених частиною Закону «Про Державний земельний кадастр» [15], також може здійснюватися адміністраторами ЦНАПів відповідно до Закону України "Про адміністративні послуги", а також уповноваженими посадовцями виконавчих органів місцевого самоврядування, які пройшли стажування у сфері земельних відносин та відповідають кваліфікаційним вимогам.

Державним кадастровим реєстратором може бути громадянин України, що володіє вищою землевпорядною, або юридичною освітою, та має стаж землевпорядної чи юридичної роботи що найменше два роки.

Варто врахувати, що на сьогодні надання відомостей з ДЗК віднесено до делегованих повноважень виконавчих органів сільських, селищних, міських рад.

Таким чином, для реалізації вище зазначених повноважень, місцева державна адміністрація, сільська, селищна, міська рада оцінюють можливість виконання повноважень щодо надання інформації з ДЗК, враховуючи технічні та організаційні аспекти їх реалізації.

Внесення відомостей до ДЗК та надання такої інформації реалізуються державними кадастровими реєстраторами центрального органу виконавчої влади, що здійснює державну політику у сфері земельних відносин.

Державний кадастровий реєстратор є державним службовцем, посадовою особою територіального органу ДЗК, повноваження якого включають дії,

спрямовані на ведення ДЗК, реєстрацію земельних ділянок в ДЗК, а також надання інформації з кадастру фізичним або юридичним особам на їхні запити.

Державним кадастровим реєстратором може бути громадянин України з вищою землевпорядною, або юридичною освітою та мінімум дворічним досвідом роботи у відповідній сфері.

Стажування у сфері земельних відносин триває безоплатно та проводиться державним кадастровим реєстратором не довше одного місяця. Успішне проходження стажування засвідчується відповідною довідкою. Особа звільняється від необхідності стажування, якщо перед призначенням на посаду адміністратора ЦНАПу, або посаду у виконавчому органі місцевого самоврядування вона працювала державним кадастровим реєстратором протягом останніх двох років.

Постановою Кабінету Міністрів України "Порядок ведення Державного земельного кадастру" затверджено Порядок проведення стажування у сфері земельних відносин (Порядок стажування). Відповідно до нього стажування можуть проходити особи, які [17]:

- а) є громадянами України;
- б) мають вищу землевпорядну, або юридичну освіту;
- в) мають стаж землевпорядної, або юридичної роботи щонайменше два роки.

У пункті Порядку стажування уточнюється, що стажування здійснюється безоплатно з відривом від основної роботи на один день.

Слід зазначити, що за особами, які проходять стажування, зберігається місце роботи (посада), і їм нараховуються виплати відповідно до законодавства за основним місцем роботи.

Стажування проводиться державними кадастровими реєстраторами територіальних органів Держгеокадастру в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі.

Місцева держадміністрація, виконавчий орган сільської, селищної, міської ради, базуючись на письмових заявах осіб про направлення на стажування,

формують перелік претендентів, який надсилається до відповідного територіального органу Держгеокадастру.

До переліку претендентів додаються копії заяв та документи, що підтверджують відповідність кваліфікаційним вимогам Порядку, а саме: копії паспорта, трудової книжки, дипломів про вищу землевпорядну, або юридичну освіту.

Територіальний орган Держгеокадастру протягом 3-ох робочих днів з моменту отримання переліків та документів перевіряє відповідність осіб кваліфікаційним вимогам, призначає керівників стажування з числа державних кадастрових реєстраторів та визначає дату проходження стажування, про що інформує відповідну місцеву держадміністрацію, виконавчий орган сільської, селищної, міської ради.

Зарахування на стажування з визначенням дати та внесення змін до порядку стажування оформлюються наказом керівника територіального органу Держгеокадастру, де проходить стажування.

Після закінчення стажування проводиться залік, що включає тестове та практичне завдання. Видається довідка з оцінкою виконання завдань, передбачених типовим індивідуальним планом стажування (задовільно, або незадовільно). Позитивна оцінка є підставою вважати стажування успішно пройденим. Довідка про результати стажування подається за основним місцем роботи та зберігається в особовій справі [2].

2.3. Можливості отримання інформації з Державного земельного кадастру

Нагадаємо, що згідно Закону України «Про Державний земельний кадастр» [15], облік земель у ДЗК ведеться з урахуванням їх кількості та якості. Облік земельних угідь за кількістю та якістю стосується власників і користувачів земельних ділянок. Облік кількості земель включає інформацію про площу земельних ділянок, структуру земельних угідь відповідно до затвердженої

класифікації, а також розподіл земель між власниками та користувачами. Облік якості земельних угідь містить дані про природні та набуті властивості земель, що впливають на їх продуктивність і економічну цінність, а також про ступінь техногенного забруднення ґрунтів.

Раніше облік земель за кількісними показниками здійснювався відповідно до Інструкції щодо заповнення державної статистичної звітності з кількісного обліку земель (форми № 6-зем, № 6а-зем, № 6б-зем, № 2-зем), затвердженої наказом Державного комітету статистики України від 05.11.1998 року. Зазначена Інструкція втратила свою чинність з 01.01.2016 року на підставі наказу Державної служби статистики України від 19.08.2015 року.

У звітах, що складені згідно з цією Інструкцією, містилися відомості про площі земель, що перебували у власності, постійному та тимчасовому користуванні юридичних і фізичних осіб, за винятком тих площ, які були надані в тимчасове користування іншим власникам землі та землекористувачам з земель, що належали цим юридичним та фізичним особам на праві власності, або постійного користування. У звітах відображався розподіл земель за власниками, землекористувачами, угіддями та видами економічної діяльності в межах адміністративно-територіальних одиниць, зокрема в межах населених пунктів, а також інформація про зрошувані та осушені землі та розподіл земель за формами власності.

Не дивлячись на втрату чинності цієї Інструкції, довідки з державної статистичної звітності про наявність земель та їх розподіл за власниками і землекористувачами можуть бути використані як джерело інформації, хоча інформація в них може бути неактуальною та надається станом на 01.01.2016 року. Відповідно такі довідки є обов'язковим компонентом проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки.

Наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 30.12.2015 року була затверджена Інструкція щодо заповнення форми адміністративної звітності з кількісного обліку земель (форма № 11-зем (квартальна)). Ця Інструкція визначає порядок

заповнення форми адміністративної звітності з кількісного обліку земель № 11-зем (квартальна) «Звіт про землі та земельні ділянки за цільовим призначенням і формами власності». Вона відображає розподіл земель за категоріями, земельних ділянок за цільовим призначенням, за формами власності на землю, кількість власників/користувачів, а також кількість і площу земельних ділянок, що перебувають у власності чи користуванні фізичних та юридичних осіб, що повинна замінити вищезгадану статистичну звітність.

Відомості про кількість і якість земель узагальнюються центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері земельних відносин. Узагальнену інформацію про кількість та якість земель безкоштовно надають органам державної влади та органам місцевого самоврядування.

Крім того, користування даними з Державного земельного кадастру може відбуватися шляхом надання доступу до нього у форматі "лише читання". Такий доступ до Держземкадастру, у режимі читання, отримують органи державної влади, місцевого самоврядування, підрозділи Служби безпеки України, котрі залучені до контррозвідувальної діяльності та протидії тероризму, фінансові установи та особи, включені до Державного реєстру сертифікованих інженерів-землевпорядників, Державного реєстру оцінювачів з питань експертної грошової оцінки земельних ділянок та Державного реєстру сертифікованих інженерів-геодезистів у порядку, який визначає Кабінет Міністрів України.

Варто підкреслити, що сільські, селищні та міські ради мають змогу отримати доступ до ДЗК в режимі читання, у межах території адміністративно-територіальної одиниці, зокрема району.

Витяги з Державного земельного кадастру – це один з форматів надання інформації з Державного земельного кадастру, котрі органи місцевого самоврядування здатні як одержувати, так і оформлювати через уповноважених службовців виконавчих органів місцевого самоврядування (керівників центрів надання адміністративних сервісів).

Відтак, витяг з Державного земельного кадастру про земельну ділянку може бути виданий будь-яким державним кадастровим реєстратором,

адміністратором центру надання адміністративних послуг, уповноваженою посадовою особою виконавчого органу місцевого самоврядування.

Відомості Державного земельного кадастру згідно загальних положень надаються на платній основі, за виключенням випадків, визначених чинним законодавством. Зокрема, передбачено, що для здійснення повноважень, визначених законодавством, органи державної влади та органи місцевого самоврядування користуються відомостями та документами Державного земельного кадастру стосовно земель та земельних ділянок, розташованих на відповідній території, на безоплатній основі [2].

3. ГЕОДЕЗИЧНІ РОБОТИ ПРИ ВІДВЕДЕННІ ПРИСАДИБНОЇ ДІЛЯНКИ

3.1. Використані відомості Державного картографо-геодезичного фонду

Послуги РТК-мережі надаються згідно з договором, щоб отримувати послуги від Приватного акціонерного товариства «Систем Солюшинс» із забезпечення технічної можливості цілодобового доступу до його обладнання (комплексу технічних засобів, до якого належать сервери, референтні станції, ліцензійне програмне забезпечення та інше, розташовані на території України й інтегровані певною технологічною структурою) для одержання коректурної поправки з метою визначення координат у реальному часі в Україні та отримання результатів ГНСС-спостережень на українській території [11].

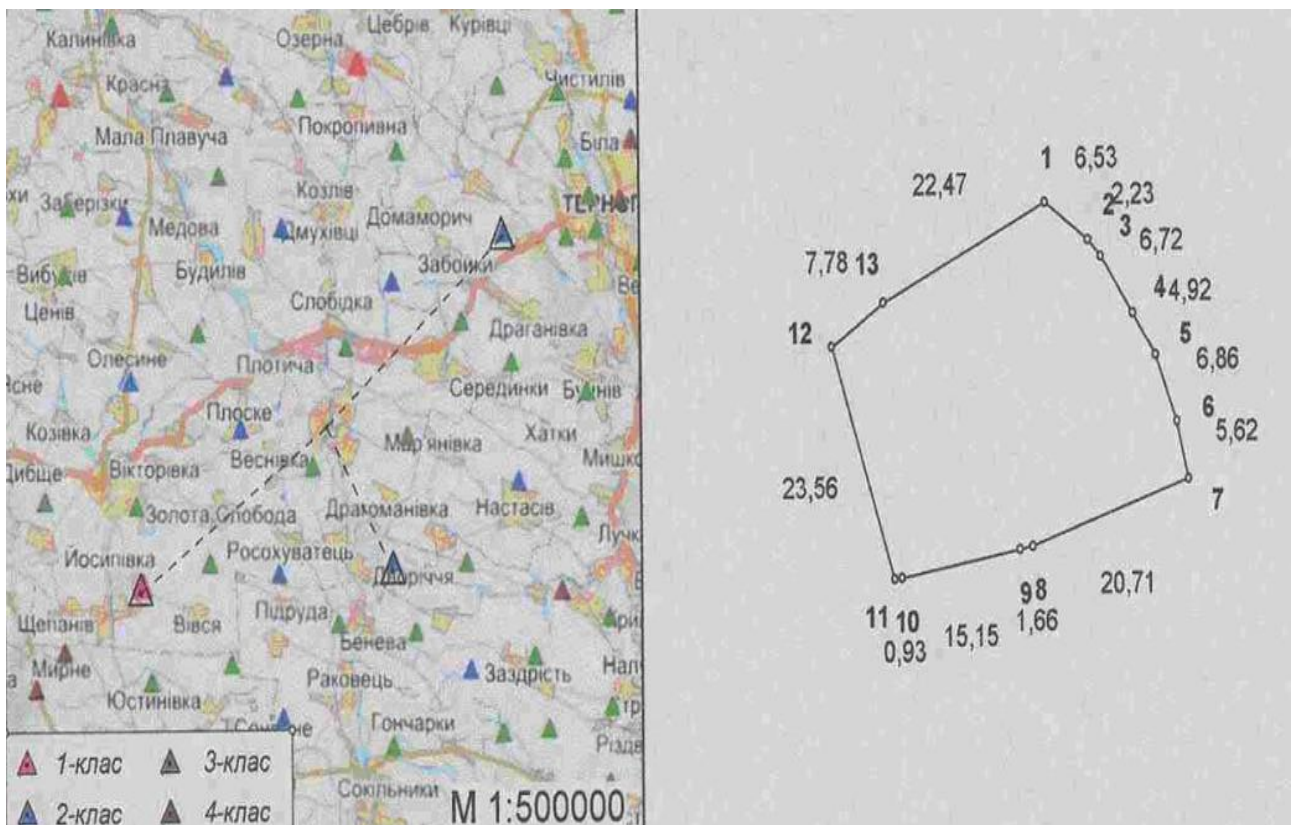

Рисунок 3.1. – Викопіювання із схеми ДГМ для земельної ділянки в межах с. Денисів Купчинецької територіальної громади Тернопільського району Тернопільської області.

Згідно зі звітом НДІГК, мережа станцій ПрАТ «Систем Солюшинс» класифікується, як «Геодезична мережа спеціального призначення». Це дає право поширювати диференційні поправки для корекції та уточнення позиціонування в реальному часі, а також дані GNSS-спостережень із станцій. Ці дані використовуються для забезпечення: топографо-геодезичних та кадастрових робіт, містобудівної діяльності, інженерно-геодезичних вишукувань при будівництві, потреб гірничої промисловості, та при формуванні інфраструктури, зокрема інженерної і транспортної [1].

Виписка координат та висот пунктів ДГМ із банку геодезичних даних подано в табл. 3.1.

Таблиця 3.1. – Виписка координат та висот пунктів ДГМ із банку геодезичних даних

№ з/п	Індекс з БГД	Назва пункту	Клас пункту	Координати, м		Висота над рівнем моря, м	Клас нівелювання
				Х	У		
1	M352024000	Багатківці	2	xxxx010,097	yyyy902,295	367,626	IV
2	M352023700	Топилиська	2	xxxx276,550	yyyy907,450	413,288	IV
3	M352010400	Станиславчик-Маковичько	1	xxxx887,921	yyyy984,916	397,067	IV
4	M352024500	Чистилів	2	xxxx394,777	yyyy771,767	376,406	IV
5	M352023200	Озерна	1	xxxx095,132	yyyy625,108	384,655	IV
6	M352024600	Великі Гаї	2	xxxx201,372	yyyy997,504	370,11	GPS нів.
7	M352010300	Янувка	2	xxxx024,003	yyyy736,379	372,413	III
8	M352022900	Ярчівці	2	xxxx932,080	yyyy163,014	389,046	IV

Про розробці документації із землеустрою містобудівна документація, а також викопіювання з такої документації не використовувались.

3.2. Опис процедури виконання топографо-геодезичних робіт

Перед початком робіт були здійснені топографо-геодезичні дослідження для збору просторової інформації про земельну ділянку. Проведено огляд місцевості та визначено межі території, де будуть виконуватися топографо-геодезичні роботи. Під час проведення робіт із землеустрою, як координатну

основу використовували сервіси мережі перманентних станцій ПрАТ «Систем Солюшинс».

Дані щодо прив'язки поворотних точок меж земельної ділянки до геодезичних пунктів ДГМ України подано в табл. 3.2.

Таблиця 3.2. – Дані щодо прив'язки поворотних точок меж земельної ділянки до геодезичних пунктів ДГМ України

Пункт ДГМ	Поворотні точки	dN(м)	dE(м)	Довжина лінії (м)	Обрах. точність (м)	X	Y
Янувка	1	-8938,70	- 11187,47	14319,93	0,024	xxxx355,560	yyyy175,380
Янувка	2	-8942,29	- 11182,02	14317,91	0,022	xxxx351,970	yyyy180,830
Янувка	3	-8943,85	- 11180,42	14317,63	0,022	xxxx350,410	yyyy182,430
Янувка	4	-8949,27	- 11176,44	14317,91	0,022	xxxx344,990	yyyy186,410
Янувка	5	-8953,30	- 11173,61	14318,22	0,022	xxxx340,960	yyyy189,240
Янувка	6	-8959,64	- 11170,98	14320,14	0,023	xxxx334,620	yyyy191,870
Янувка	7	-8965,08	- 11169,57	14322,44	0,024	xxxx329,180	yyyy193,280
Янувка	8	-8971,40	- 11189,29	14341,78	0,025	xxxx322,860	yyyy173,560
Янувка	9	-8971,69	- 11190,92	14343,23	0,022	xxxx320,570	yyyy171,930
Янувка	10	-8974,31	- 11205,84	14356,51	0,023	xxxx319,950	yyyy157,010
Янувка	11	-8974,41	- 11206,76	14357,30	0,024	xxxx319,850	yyyy156,090
Янувка	12	-8952,16	- 11214,50	14349,45	0,024	xxxx342,100	yyyy148,350
Янувка	13	-8947,99	- 11207,93	14341,1	0,023	xxxx346,270	yyyy154,920
Багатківці	1	6984,27	-4140,93	8119,57	0,014	xxxx355,560	yyyy175,380
Багатківці	2	6980,68	-4135,48	8113,70	0,012	xxxx351,970	yyyy180,830
Багатківці	3	6979,12	-4133,88	8111,54	0,013	xxxx350,410	yyyy182,430
Багатківці	4	6973,70	-4129,90	8104,85	0,013	xxxx344,990	yyyy186,410
Багатківці	5	699,67	-4127,07	8099,94	0,014	xxxx340,960	yyyy189,240
Багатківці	6	6963,33	-4124,44	8093,15	0,013	xxxx334,620	yyyy191,870
Багатківці	7	6957,89	-4123,03	8087,75	0,014	xxxx329,180	yyyy193,280
Багатківці	8	6951,57	-4142,75	8092,39	0,06	xxxx322,860	yyyy173,560
Багатківці	9	6951,28	-4144,38	8092,97	0,013	xxxx322,570	yyyy171,930
Багатківці	10	6948,66	-4159,30	8098,38	0,013	xxxx319,950	yyyy157,010
Багатківці	11	6948,56	-4160,22	8098,76	0,014	xxxx342,100	yyyy156,090
Багатківці	12	6970,81	-4167,96	8121,83	0,016	xxxx342,100	yyyy148,3502
Багатківці	13	6974,98	-4161,39	8122,04	0,013	xxxx346,270	yyyy154,920

Пункт ДГМ	Поворотні точки	dN(м)	dE(м)	Довжина лінії (м)	Обрах. точність (м)	X	Y
Станиславчик-Маковичько	1	7895,48	11791,45	14190,73	0,024	xxxx355,560	yyyy175,380
Станиславчик-Маковичько	2	7891,89	11796,90	14193,26	0,023	xxxx351,970	yyyy180,830
Станиславчик-Маковичько	3	7890,33	11798,50	14193,73	0,024	xxxx350,410	yyyy182,430
Станиславчик-Маковичько	4	7884,91	11802,48	14194,02	0,025	xxxx344,990	yyyy186,410
Станиславчик-Маковичько	5	7880,88	11805,31	14194,14	0,025	xxxx340,960	yyyy189,240
Станиславчик-Маковичько	6	7874,88	11807,94	14192,81	0,023	xxxx334,620	yyyy191,870
Станиславчик-Маковичько	7	7869,10	11809,35	14190,96	0,024	xxxx329,180	yyyy193,280
Станиславчик-Маковичько	8	7862,78	11789,63	14171,05	0,024	xxxx322,860	yyyy173,560
Станиславчик-Маковичько	9	7862,49	11788,00	14169,53	0,023	xxxx322,570	yyyy171,930
Станиславчик-Маковичько	10	7859,87	11773,08	14155,67	0,025	xxxx319,950	yyyy157,010
Станиславчик-Маковичько	11	7859,77	11772,16	14154,85	0,025	xxxx319,850	yyyy156,090
Станиславчик-Маковичько	12	78802,02	11764,42	14160,78	0,025	xxxx342,100	yyyy148,350
Станиславчик-Маковичько	13	7886,19	11770,99	14168,56	0,024	xxxx346,270	yyyy154,920

Місце розташування кутів зовнішніх меж землеволодіння було ретельно вивчено та відтворено на місцевості відповідно до їх фактичного положення, у присутності землекористувача, а також узгоджено з представниками сусідніх землеволодінь. Під час узгодження зовнішніх меж земельної ділянки всі зацікавлені сторони не висували жодних претензій.

Карти та плани на території кадастрової зйомки виконані з дотриманням Інструкції з топографічного знімання у масштабах 1:58000, 1:2000, 1:1000 та 1:500, затвердженої наказом Головного управління геодезії, картографії та кадастру при Кабінеті Міністрів України від 09.04.1998 року [4].

Обміри проведені електронним приймачем Leica (сертифікація проведена ННЦ «Інститут метрології» - свідоцтво про перевірку робочого засобу вимірювальної техніки від 21.01.2023 року) із записом даних в контролер CP8 з наступною їх обробкою на ПЕОМ з використанням програми Digitals.

В результаті виконаних робіт виготовлено кадастровий план земельної ділянки, обчислено відомість вирахування площ (табл. 3.3) та контроль польових робіт та прийомка матеріалів.

Таблиця 3.3. – Відомість вирахування площі земельної ділянки за координатами для будівництва і обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд в межах с. Денисів Купчинецької територіальної громади Тернопільського району Тернопільської області

№ з/п	Назва точка	Координати		Відстань (м)	Дирекційний кут	Внутрішні кути
		X	Y			
1	1	xxxx355,56	yyyy175,38	6,53	123°22'25''	122°12'21''
2	2	xxxx351,97	yyyy180,83	2,23	134°16'29''	169°05'55''
3	3	xxxx350,41	yyyy182,43	6,72	134°42'34''	170°33'55''
4	4	xxxx344,99	yyyy186,41	4,92	144°55'20''	178°47'14''
5	5	xxxx340,96	yyyy189,24	6,86	157°28'12''	167°27'08''
6	6	xxxx334,62	yyyy191,87	5,62	165°28'09''	093°14'21''
7	7	xxxx329,18	yyyy193,28	20,71	252°13'48''	093°14'21''
8	8	xxxx322,86	yyyy173,56	1,66	259°54'43''	172°19'06''
9	9	xxxx322,57	yyyy171,93	15,15	260°02'25''	179°52'18''
10	10	xxxx319,95	yyyy157,01	0,93	263°47'48''	176°14'37''
11	11	xxxx319,85	yyyy156,09	23,56	340°49'08''	102°58'39''
12	12	xxxx342,10	yyyy148,35	7,78	057°35'48''	103°13'21''
13	13	xxxx346,27	yyyy154,92	22,47	065°34'45''	172°01'02''
				125,14		1980°00'00''

3.3. Проектне рішення

Після затвердження технічної документації, запроектована земельна ділянка буде віднесена до:

- категорія земель – землі житлової та громадської забудови;

- цільове призначення – 02.01 для будівництва і обслуговування житлового будинку, господарських будівель 1 споруд (присадибна ділянка);
- склад угідь ЗГІДНО класифікації видів земельних УГІДЬ (КВЗУ) – малоповерхова забудова (007.01).

План меж земельної ділянки для будівництва і обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд в межах с. Денисів Купчинецької територіальної громади Тернопільського району Тернопільської області представлено на рис. 3.2.

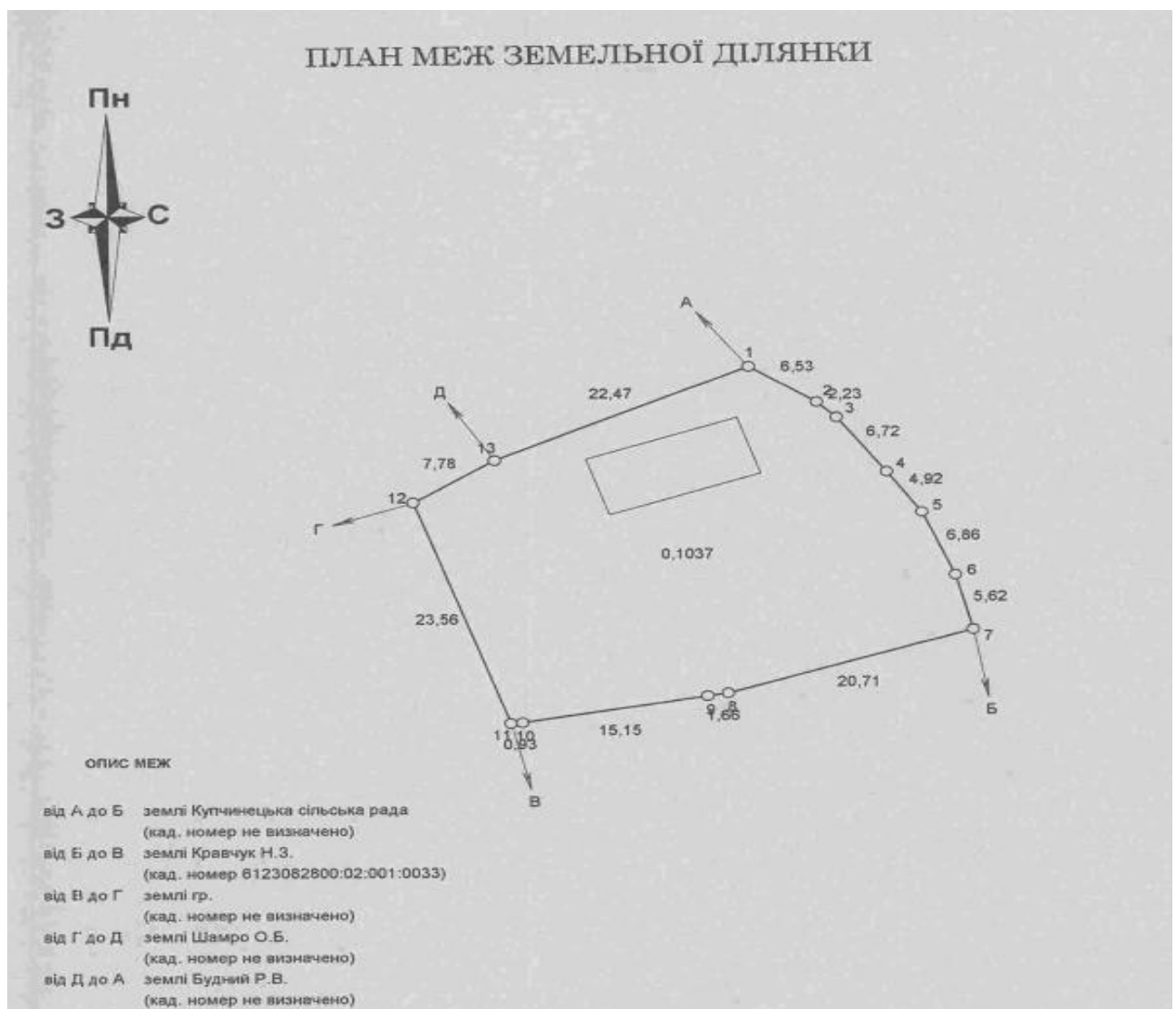

Рисунок 3.2. – План меж земельної ділянки для будівництва і обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд в межах с. Денисів Купчинецької територіальної громади Тернопільського району Тернопільської області.

Відповідно до Земельного кодексу України [3] віднесення земель до тієї чи іншої категорії здійснюється на підставі рішень органів державної влади, Верховної Ради АР Крим, Ради міністрів АР Крим та органів місцевого самоврядування відповідно до їх повноважень.

Оскільки на земельній ділянці розташовані будівлі (житлова та господарські), на які наявні правовстановлюючі документи, тому категорія земель визначена, як землі житлової та громадської забудови.

Згідно з матеріалами геодезичних вишукувань та землепорядного проектування визначено, що площа земельної ділянки становить 0,1037 га.

На момент розробки технічної документації ґрунтові, геоботанічні та інші обстеження земель не проводилися.

На ділянці наявні об'єкти нерухомого майна, право власності на які підтверджено Свідоцтвом на право особистої власності на житловий будинок.

Сервітути на дану ділянку не встановлювались, інші обмеження – відсутні.

Зняття та перенесення ґрунтового покриву на земельній ділянці у результаті реалізації проектного рішення цією документацією не передбачено.

Документація із землеустрою не підлягає погодженню відповідно до вимог чинного законодавства. Відповідно до Земельного кодексу України, після державної реєстрації земельної ділянки в ДЗК, документація із землеустрою подається на затвердження.

Державна реєстрація права власності на земельну ділянку буде проведена після затвердження технічної документації. Поділ, об'єднання чи вилучення земельних ділянок даною документацією не передбачено.

Кадастровий план меж земельної ділянки для будівництва і обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд в межах с. Денисів Купчинецької територіальної громади Тернопільського району Тернопільської області представлено на рис. 3.3.

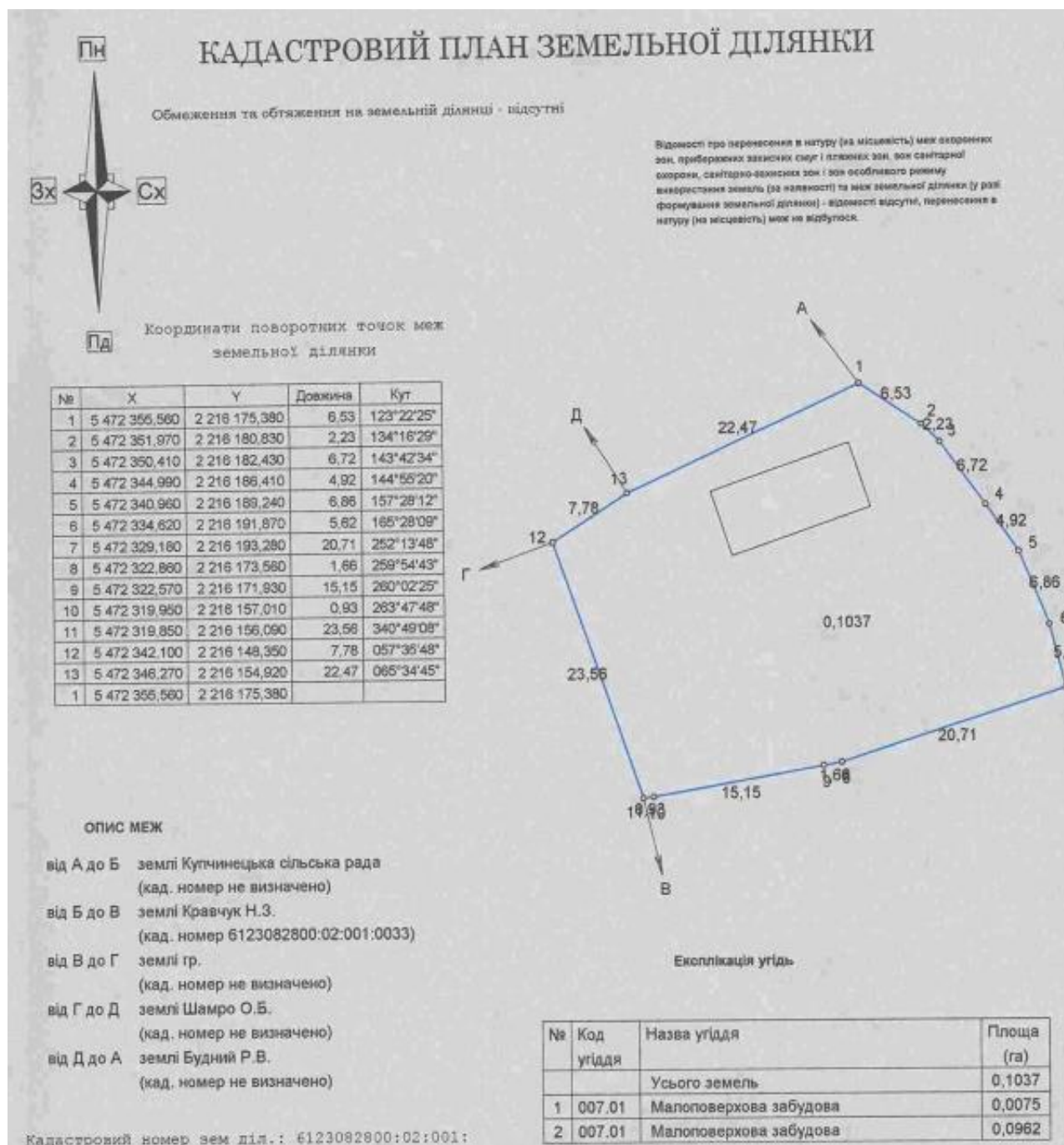

Рисунок 3.3. – Кадастровий план меж земельної ділянки для будівництва і обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд в межах с. Денисів Купчинецької територіальної громади Тернопільського району Тернопільської області.

Координати поворотних точок меж земельної ділянки та експлікацію угідь подано в табл. 3.4 та 3.5.

Таблиця 3.4. – Координати поворотних точок меж земельної ділянки

№	X	Y	Довжина	Кут
1	xxxx355,560	yyyy185,380	6,53	123°22'25''
2	xxxx351,970	yyyy180,830	2,23	134°16'29''
3	xxxx350,410	yyyy182,430	6,72	143°42'34''
4	xxxx344,990	yyyy186,410	4,92	144°55'20''
5	xxxx340,960	yyyy189,240	6,88	157°28'12''
6	xxxx334,620	yyyy191,870	5,62	165°28'09''
7	xxxx329,180	yyyy193,280	20,71	252°13'48''
8	xxxx322,860	yyyy173,560	1,66	259°54'43''
9	xxxx322,570	yyyy171,930	15,15	123°22'25''
10	xxxx319,950	yyyy157,010	0,93	263°47'48''
11	xxxx319,850	yyyy156,090	23,56	340°49'08''
12	xxxx342,100	yyyy148,350	7,78	057°35'48''
13	xxxx346,270	yyyy154,920	22,47	065°34'45''
1	xxxx355,560	yyyy175,380		

Таблиця 3.5. – Експлікація угіддя

№	Код угіддя	Назва угіддя	Площа (га)
		Усього земель	0,1037
1	007,01	Малоповерхова забудова	0,0075
2	007,01	Малоповерхова забудова	0,0962

На земельній ділянці, що планується для відведення 02.01 для будівництва і обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд (присадибна ділянка) з одного боку, і виконавець робіт з другого боку, в присутності представника органу місцевого самоврядування та землекористувачів суміжних земельних ділянок за адресою Тернопільська

область, Тернопільський район, с. Денисів, на місцевості межує (межуватиме після проектування) з від (рис. 3.4):

- А до Б – землі с. Денисів,
- Б до В – землі громадянина,
- В до Г – землі громадянина,
- Г до Д – землі громадянина,
- Д до А – землі громадянина.

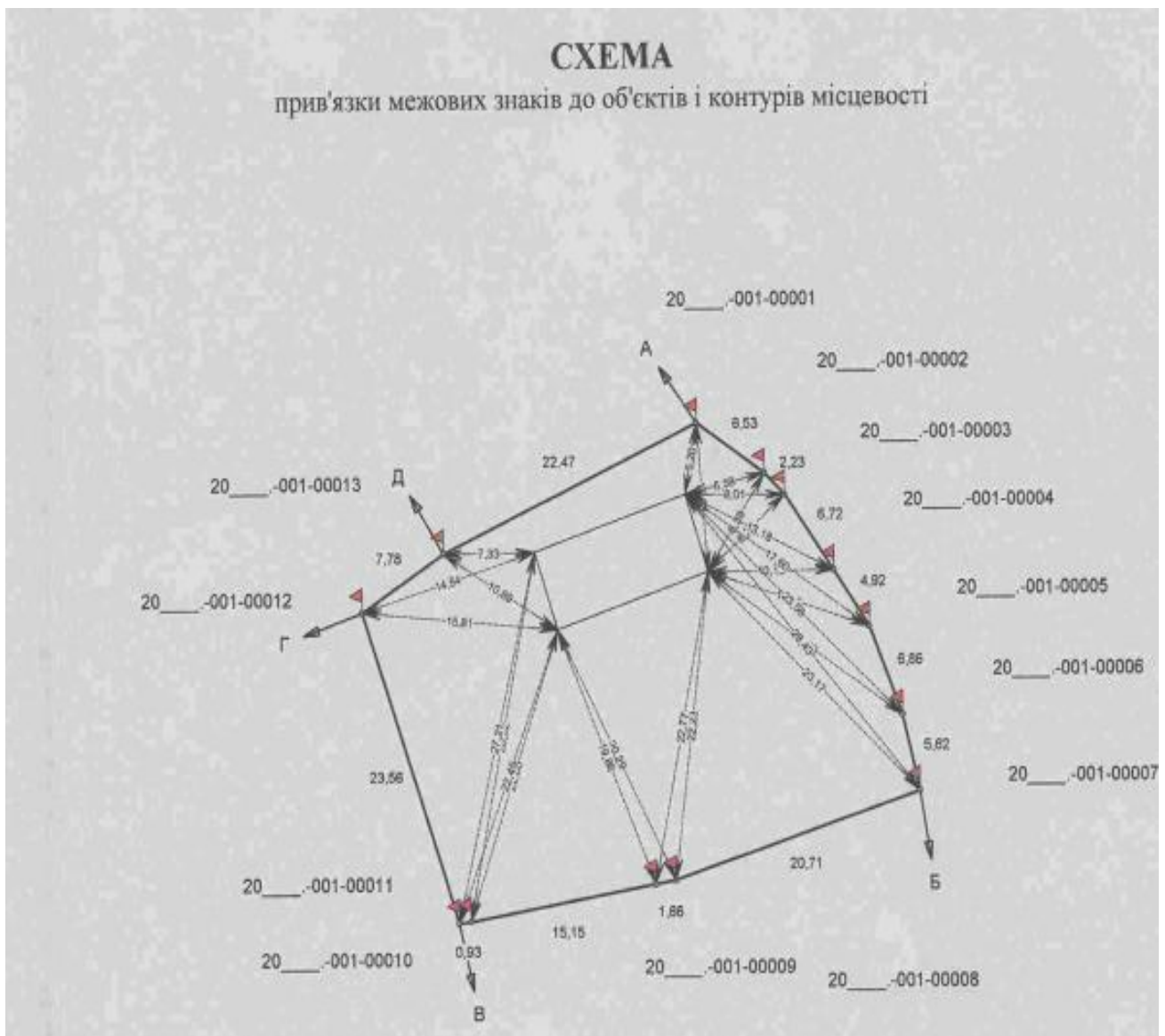

Рисунок 3.3. – Схема прив'язки межових знаків до об'єктів і контурів місцевості земельної ділянки для будівництва і обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд в межах с. Денисів Купчинецької територіальної громади Тернопільського району Тернопільської області.

Підписанти цієї відомості підтверджують, що не мають заперечень стосовно розмірів та конфігурації даної земельної ділянки згідно з кресленням. Координати закріплених межових знаків подано в табл. 3.6.

Таблиця 3.6. – Координати закріплених межових знаків

№ з/п	X	Y
20____.-001-00001	xxxx355,560	yyyy175,380
20____.-001-00002	xxxx351,970	yyyy180,830
20____.-001-00003	xxxx350,410	yyyy182,430
20____.-001-00004	xxxx344,990	yyyy186,410
20____.-001-00005	xxxx340,960	yyyy189,240
20____.-001-00006	xxxx334,620	yyyy191,870
20____.-001-00007	xxxx329,180	yyyy193,280
20____.-001-00008	xxxx322,860	yyyy173,560
20____.-001-00009	xxxx322,570	yyyy171,930
20____.-001-00010	xxxx319,950	yyyy157,010
20____.-001-00011	xxxx319,850	yyyy156,090
20____.-001-00012	xxxx342,100	yyyy148,350
20____.-001-00013	xxxx346,270	yyyy154,920

4. ОХОРОНА ПРАЦІ ТА ЗАХИСТ НАСЕЛЕННЯ У НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЯХ

Безпека – це такий стан, за якого з певною вірогідністю (ризиком) виключається реалізація потенційних небезпек. Забезпечення безпеки – складний процес, в якому можна виділити елементарні складові, вихідні положення, ідеї, що іменуються принципами.

Джерела небезпек – природні процеси та явища, техногенне середовище та людські дії, що несуть у собі загрозу безпеки. Небезпеку можуть створювати явища (ожеледиця), процеси (поділ ядер урану), об'єкти (хімічний завод), властивості (наркотик).

Безпека життєдіяльності – це наука, що вивчає проблеми безпечного перебування людини в середовищі – природному, техногенному, соціальному, в процесі різних видів її діяльності. Вона є більш універсальною, ніж окремі напрямки наукових досліджень, такі як охорона праці чи цивільний захист, адже дві останні розглядають лише окремі випадки безпеки в конкретних ситуаціях, зокрема охорона праці вивчає питання безпеки людини, яка знаходиться в умовах виробництва, а цивільний захист – в надзвичайних ситуаціях, тоді як безпека життєдіяльності – у всіх життєвих обставинах.

В основі безпеки життєдіяльності лежать найбільш загальні закони природи, передусім такі філософські закони, як закон причин та наслідків. Кожна подія (наслідок) в нашому світі має свою причину. В багатьох випадках знаючи наслідки, особливо багатофакторних ситуацій дуже важко виявити основну причину, що призвела до формування даної ситуації, тим більше, що причина може виникнути кілька років, десятиліть чи й століть тому назад.

Сучасна теоретична база безпеки життєдіяльності повинна містити:

- методи аналізу небезпек, що генеруються елементами системи «людина-середовище»;
- основи комплексного опису несприятливих чинників у просторі і часі з урахуванням можливості їх кумулятивної дії на людину;

- основи формування початкових показників безпеки до створюваних елементів техносфери з урахуванням її стану;
- основи управління безпекою системи «людина-середовище» на базі моніторингу (показників) небезпек та застосування найефективніших заходів і засобів захисту;
- основи формування вимог щодо безпеки діяльності до операторів технічних систем і населення техносфери.

Людина та оточуюче її середовище гармонійно взаємодіють і розвиваються лише в умовах, коли потоки речовини, енергії та інформації перебувають в межах, що сприятливо сприймаються людиною і довкіллям. Будь-яке перевищення звичних (збалансованих протягом еволюції) рівнів цих потоків супроводжується негативними впливами на людину або довкілля - створюються умови для загроз або безпосередньо для небезпек. В природних умовах такі взаємодії спостерігаються при стихійних явищах і зміні клімату. В умовах техносфери негативні дії обумовлені її елементами і діями безпосередньо людини.

Важливе місце належить охороні праці, яка являє собою систему, що діє на основі відповідних законодавчих та соціально-економічних, організаційних, технічних, гігієнічних та лікувальнопрофілактичних заходів і засобів, виконання яких забезпечує безпеку, збереження здоров'я та працездатність людини в процесі праці.

Питання навколишнього середовища розглядають екологія та соціоекологія – науки про взаємовідношення людства та природного середовища. Раціональне розв'язання екологічних проблем можливе лише за оптимальної взаємодії природи та суспільства, що забезпечує з одного боку подальший розвиток суспільства, а з другого – збереження та підтримання природи. Цивільна оборона є складовою частиною загальнодержавних заходів, що здійснюються для захисту населення в умовах надзвичайних ситуацій мирного та воєнного часу.

Державний нагляд за додержанням законів та інших нормативно-правових

актів про охорону праці здійснюють:

- спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади з нагляду за охороною праці;
- спеціально уповноважений державний орган з питань радіаційної безпеки;
- спеціально уповноважений державний орган з питань пожежної безпеки;
- спеціально уповноважений державний орган з питань гігієни праці.

Органи державного нагляду за охороною праці не залежать від будь-яких господарських органів, суб'єктів підприємництва, об'єднань громадян, політичних формувань, місцевих державних адміністрацій і органів місцевого самоврядування, їм не підзвітні і не підконтрольні [9].

5. ОХОРОНА НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

Охорона навколишнього середовища на підприємстві – один з факторів безпечних умов праці.

Охорона навколишнього середовища на підприємстві характеризується комплексом вжитих заходів, які спрямовані на попередження негативного впливу діяльності підприємства на навколишнє середовище, що забезпечує сприятливі та безпечні умови праці.

Державна політика в галузі охорони навколишнього природного середовища полягає у розробці необхідних заходів щодо охорони та науково-обґрунтованого раціонального використання землі та її надр, водних ресурсів, рослинного та тваринного світу, збереження чистоти повітря та води, забезпечення відтворюваності природних ресурсів та поліпшення оточуючого людину середовища. Цей підхід до охорони навколишнього природного середовища повинен бути підкріплений системою законодавчих актів та нормативно-технічних документів в галузі охорони природи.

З метою створення правової бази охорони навколишнього природного середовища, Верховна Рада України 25 червня 1991 року прийняла Закон “Про охорону навколишнього природного середовища”, який передбачає систему гарантій екологічної безпеки людини і вносить певну впорядкованість в систему управління в галузі природокористування.

Україна здійснює на своїй території екологічну політику, спрямовану на збереження безпечного для існування живої і неживої природи навколишнього середовища, захисту життя і здоров'я населення від негативного впливу, зумовленого забрудненням навколишнього природного середовища, досягнення гармонійної взаємодії суспільства і природи, охорону, раціональне використання і відтворення природних ресурсів.

Цей Закон визначає правові, економічні та соціальні основи організації охорони навколишнього природного середовища в інтересах нинішнього і майбутніх поколінь.

У відповідності із статтею 1 цього Закону, завданням законодавства про охорону навколишнього природного середовища є регулювання відносин у галузі охорони, використання і відтворення природних ресурсів, забезпечення екологічної безпеки, запобігання і ліквідації негативного впливу господарської та іншої діяльності на навколишнє природне середовище, збереження природних ресурсів, генетичного фонду живої природи, ландшафтів та інших природних комплексів, унікальних територій та природних об'єктів, пов'язаних з історико-культурною спадщиною.

В статті 3 цього Закону визначені основні принципи охорони навколишнього природного середовища:

- пріоритетність вимог екологічної безпеки, обов'язковість дотримання екологічних стандартів, нормативів та лімітів використання природних ресурсів при здійсненні господарської, управлінської та іншої діяльності;
- гарантування екологічно безпечного середовища для життя і здоров'я людей;
- запобіжний характер заходів щодо охорони навколишнього природного середовища;
- екологізація матеріального виробництва на основі комплексності рішень у питаннях охорони навколишнього природного середовища, використання та відтворення відновлюваних природних ресурсів, широкого впровадження новітніх технологій;
- збереження просторової та видової різноманітності і цілісності природних об'єктів і комплексів;
- науково обгрунтоване узгодження екологічних, економічних та соціальних інтересів суспільства на основі поєднання міждисциплінарних знань екологічних, соціальних, природничих і технічних наук та прогнозування стану навколишнього природного середовища;
- обов'язковість екологічної експертизи;
- гласність і демократизм при прийнятті рішень, реалізація яких

впливає на стан навколишнього природного середовища, формування у населення екологічного світогляду;

- науково обгрунтоване нормування впливу господарської та іншої діяльності на навколишнє природне середовище;
- безоплатність загального та платність спеціального використання природних ресурсів для господарської діяльності;
- стягнення збору за забруднення навколишнього природного середовища та погіршення якості природних ресурсів, компенсація шкоди, заподіяної порушенням законодавства про охорону навколишнього природного середовища;
- вирішення питань охорони навколишнього природного середовища та використання природних ресурсів з урахуванням ступеня антропогенної змінності територій, сукупності дії факторів, що негативно впливають на екологічну обстановку;
- поєднання заходів стимулювання і відповідальності у справах охорони навколишнього природного середовища;
- вирішення проблем охорони навколишнього природного середовища на основі широкого міжнародного співробітництва.

Цей Закон України закріплює екологічні права і обов'язки громадян України, визначає повноваження різних органів управління у галузі охорони навколишнього природного середовища, вимоги до спостереження, прогнозування, обліку та інформування в галузі навколишнього природного середовища, вимоги до проведення екологічної експертизи, вимоги щодо стандартизації і нормування в галузі охорони навколишнього природного середовища, вимоги щодо контролю у галузі охорони навколишнього природного середовища, регулювання використання природних ресурсів, економічний механізм забезпечення охорони навколишнього природного середовища, вимоги щодо заходів забезпечення екологічної безпеки, природних територій та об'єктів, що підлягають особливій охороні, регулювання у випадках надзвичайних екологічних ситуацій, відповідальність за порушення

законодавства про охорону навколишнього природного середовища, регулювання міжнародних відносин України у галузі охорони навколишнього природного середовища [12].

ВИСНОВКИ

У процесі виконання кваліфікаційної роботи було здійснено комплексне дослідження процесу відведення земельної ділянки з метою встановлення меж присадибної території в межах села Денисів Тернопільського району Тернопільської області. При її написанні аналіз нормативно-правової бази засвідчив, що законодавство України чітко регламентує порядок відведення земельних ділянок для будівництва житлових будівель та споруд. Основними нормативними актами є Земельний кодекс України, Закон України «Про державний земельний кадастр», Закон України «Про землеустрій» та низка підзаконних нормативних актів.

Процедура відведення земельної ділянки включає кілька етапів: подання клопотання до органу місцевого самоврядування, надання дозволу на розроблення проєкту землеустрою, виготовлення технічної документації, погодження документації з відповідними інстанціями, реєстрація земельної ділянки у Державному земельному кадастрі та Державному реєстрі речових прав на нерухоме майно.

За результатами геодезичних вимірювань було встановлено чіткі межі присадибної ділянки, складено відповідну картографічну та текстову документацію. Встановлення меж земельної ділянки забезпечує правову визначеність меж користування землею, запобігає земельним спорам, сприяє ефективному управлінню земельними ресурсами на місцевому рівні.

Практична реалізація проєкту підтвердила доцільність застосування існуючої методики землеустрою для відведення присадибних ділянок у сільських населених пунктах. У процесі реалізації були враховані особливості місцевого рельєфу, існуючої забудови та інженерної інфраструктури. Таким чином, проведене дослідження підтвердило, що відведення земельної ділянки для встановлення меж присадибної території є важливою складовою землевпорядної діяльності, що сприяє ефективному управлінню земельними ресурсами та забезпеченню конституційних прав громадян на землю.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Геодезичні роботи в землевпорядкуванні: навч. посібник./ укл. М.П. Ранський. Чернівці, 2011. 92 с.
2. Даугуль В., Алексенко А. Актуальні питання використання земель сільськогосподарського призначення органами місцевого самоврядування. Харків, 2018. 176 с.
3. Земельний кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14#Text>.
4. Інструкція з виконання топографо-геодезичного знімання у масштабах 1:5000, 1:2000, 1:1000, 1:500: Наказ Головного управління геодезії, картографії та кадастру при Кабінеті Міністрів України № 56 від 09.04.1998 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0393-98#Text>.
5. Інструкція про встановлення, відновлення меж земельних ділянок в натурі або на місцевості та їх закріплення межовими знаками: Наказ Державного комітету України із земельних ресурсів № 376 від 18.05.2010 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0391-10#Text>.
6. Калинич І. В., Гриник Г. Г., Ничвид М. Р. Геодезія: навч. посібник. Ужгород, 2020. 248 с.
7. Катренко Л.А., Пістун І.П. Охорона праці в галузі освіти: навч. посібник. 2-ге вид., доп. Суми, 2004. 304 с.
8. Конституція України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>.
9. Методичні вказівки з дисципліни «Охорона праці та безпека життєдіяльності» для здобувачів вищої освіти галузі знань 12 «Інформаційні технології» / С. А. Горбаченко, О. В. Дикий, М.О. Флюнт. Одеса, 2020. 37 с.
10. Островський А. Л. та ін. Геодезія. Частина друга. Львів, 2008. 564 с.
11. Островський А. Л., Мороз О. І., Тартачинська З. Р., Гарасимчук І. Ф. Геодезія. Частина перша. Топографія. Львів, 2011. 440 с.
12. Охорона навколишнього середовища. URL: <https://e->

tk.lntu.edu.ua/mod/resource/view.php?id=8675.

13. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення системи управління та дерегуляції у сфері земельних відносин: Закон України № 1423-I від 28.04.2021 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1423-20>.

14. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо визначення складу, змісту та порядку погодження документації із землеустрою: Закон України № 497-VIII від 02.06.2015 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/497-19#Text>.

15. Про Державний земельний кадастр: Закон України № 3613-VI від 07.07.2011 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3613-17#Text>.

16. Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень: Закон України № 1952-IV від 25.12.2015 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1952-15#Text>.

17. Про затвердження порядку щодо ведення Державного земельного кадастру: постанова КМУ № 1051 від 17.10.2012 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1051-2012-%D0%BF#Text>.

18. Про затвердження Порядку щодо використання Державної геодезичної референцної системи координат УСК-2000 при виконанні робіт із землеустрою: Наказ Міністерства аграрної політики та продовольства України № 509 від 02.12.2016 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1646-16#Text>.

19. Про землеустрій: Закон України № 858-IV від 22.05.2003 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/858-15#Text>.

20. Про топографо-геодезичну, картографічну діяльність: Закон України № 353-XIV від 23.12.1998 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/353-14#Text>.

21. Роз'яснення щодо права на безоплатне отримання земельної ділянки. <https://www.ombudsman.gov.ua/storage/app/media/otrymannya-dilyanky.pdf>.